

De roden : vrouwenverleiders, naaktlopers en echtbrekers ?

Een nieuw project van het AMSAB in het kader van het Museum van de Vlaamse Sociale Strijd

Guy Vanschoenbeek, wetenschappelijk stafmedewerker AMSAB

Na "De Rode Verleiding. Een eeuw socialistische affiches", "Onder dak. De geschiedenis van de Volkshuizen in Vlaanderen", "Rode Glamour. Socialistische beweging en film" en "Met licht geschreven. Foto's uit een eeuw dagelijks leven" bereidt het AMSAB zijn volgende project voor in het kader van de uitbouw van het Museum van de Vlaamse Sociale Strijd (Provincie Oost-Vlaanderen). De voorlopige werktitel van dit project luidt : "Wij zijn het nieuwe geslacht : socialisten en de emancipatie van de seksen en de seksualiteit", in de wandelgangen : seks en socialisme. De finaliteit is een tentoonstelling en een - uiteraard geïllustreerde - publicatie, eind 1998.

Het project wordt in fasen uitgewerkt. Als eerste stap wordt in februari 1997 met de auteurs van de diverse thematische bijdragen (zie verder) een rondetafel of workshop ingericht. Bedoeling is de diverse aspecten in de relatie "seksualiteit en emancipatie van de seksen en het seksuele" en "socialisme" (beter nog : socialisten, vaak gaat het immers meer om individuele dan om collectieve stellingnames) te benaderen, waarbij rekening dient gehouden met volgende krachtlijnen en aandachtspunten. De relatie tussen de deelthema's en socialisme en/of socialisten dient expliciet behandeld te worden. Bij wijze van voorbeeld : we geven geen "geschiedenis van de seksuele voorlichting", maar wel bekijken we hoe socialisten - van top tot basis- er tegenover stonden. "Socialisme" en "socialisten" worden hier in de brede zin gebruikt, dus ook de linkse organisaties

en personen die in de rand van de georganiseerde socialistische beweging werkzaam zijn. Voorts is het een project van het Museum van de Vlaamse Sociale Strijd. Dat impliceert dat we wel kunnen verwijzen naar allerlei buitenlandse voorbeelden, maar dat de nadruk dient te liggen op Vlaanderen (bij uitbreiding België) als ruimtelijk kader voor onderzoek. Tenslotte komt het er ook op aan de focus te richten op de spanning tussen theorie en praktijk, met andere woorden, bepaalde socialistische auteurs en theoretici kunnen misschien wel over een aantal onderwerpen ruimdenkende en progressieve opinies verkondigen, maar we willen ook (vooral) weten hoe die bij de "rank and file" van de beweging overkwamen, welke de impact ervan was op de basis.

De algemene wetenschappelijke leiding berust bij Dr. Denise De Weerd, lid van de Raad van Beheer van het AMSAB en één van de pioniers van de geschiedschrijving van de vrouwenbeweging in ons land. De praktische coördinatie van de werkzaamheden binnen het AMSAB gebeurt door AMSAB-stafmedewerker Dr. Guy Vanschoenbeek. Hij staat in voor verslaggeving, briefwisseling en administratie en verricht ondersteunend bronnenonderzoek. Wis Geysen, departementshoofd van de bibliotheek van het AMSAB verwerkt de binnenkomende bibliografische informatie, terwijl Hendrik Ollivier, departementshoofd Beeld en Geluid, alle informatie met betrekking tot illustraties (nuttig voor tentoonstelling en publicatie) centraliseert.

Auteurs van de deelonderzoeken zijn : Luc Peiren (AMSAB) die "De socialistische theorievorming van De Paepe tot De Man" behandelt; Bart De Wilde (AMSAB, i.s.m. Guido Deseyn) : "Op de werkvloer en daarbuiten... De invloed van de concrete arbeids- en woonomstandigheden (in eerste instantie in de textielnijverheid)"; Kathlijn Pittomvils (VUB) : "Socialisten en prostitutie"; Karen Celis (Navorsings- en Studiecetrum van de Tweede Wereldoorlog) : "Geboorteregelingen abortus"; Brigitte De Mulder (AMSAB) : "Het

beeld van man en vrouw in de socialistische iconografie"; Paule Verbruggen (AMSAB) : "De houding van de post-68-generatie, het ontstaan van nieuwe groepen en denkbeelden"; Wis Geysen (AMSAB) : "Over de bloemetjes en de bijtjes. Seksuele voorlichting in en rond het socialistische milieu"; Annie Ganzevoort : "Angst en schande. Opvattingen van de socialisten over andere vormen van seksualiteitsbeleving : homoen biseksualiteit, travestie en transseksualiteit, pedofilie, pornografie"; Steve Van Roy (UG) : "De houding ten opzichte van seksualiteit en seksuele moraal bij socialistische auteurs/schrijvers van 1930 tot vandaag"; Gita De Neckere (UG), Fantasieën over het ontuchtige leven der socialisten; Guido De Seyn (MIAT) : "Prikkelende programmatie in rode bioscopen ?"; Nele Bracke (UG) : "De socialisten en de ideologie van de vrouw aan de haard".

Denise De Weerdts verzorgt tenslotte op basis van de diverse deelonderzoeken een chronologisch

opgebouwde synthese, waaruit een mentaliteitskentering kan worden gedistilleerd.

Zoals we op de eerste European Social Science and History Conference te Leeuwenhorst in mei jongstleden konden vaststellen, is er heel wat internationale belangstelling voor dit project dat als vernieuwend wordt ervaren. Het breekt immers met de traditionele focus in de geschiedschrijving van sociale bewegingen, die nog al te vaak exclusief gericht wordt op de organisatorische opbouw en de politieke elaboratie in de "enge" zin. Dit project wil aanknopen bij de mentaliteitsgeschiedenis; een onderdeel van de socialistische arbeiderscultuur voor het voetlicht brengen.

Wie in één of andere zin belangstelling heeft voor het project, kan daarover informatie bekomen bij of briefwisseling richten aan Denise De Weerdts of Guy Vanschoenbeek, p/a AMSAB, Bagattenstraat 174, 9000 Gent.

Tentoonstelling Museum

HET KANAILJE

Beelden uit het socialistische leven vóór de Eerste Wereldoorlog

Vanaf 4 oktober loopt in het **AMSAB-Museum** een nieuwe tentoonstelling. Zoals bij de affichetentoonstelling staat opnieuw de eigen collectie centraal. Aan de hand van zeer diverse documenten (foto's, prenten, postkaarten, vlaggen, affiches, films, enz.) worden enkele belangrijke momenten en thema's uit de geschiedenis van de arbeidersbeweging geëvoceerd.

De tentoonstelling wil de bezoeker niet alleen iets leren over de geschiedenis van de arbeidersbeweging, maar hem of haar, door de confrontatie met originele documenten, ook overtuigen van de waarde en het belang van het historisch erfgoed.

De tentoonstelling loopt voorlopig tot 24 januari. Ze vormt een eerste luik van drie tentoonstellingen. Later volgen tentoonstellingen over de socialistische beweging tijdens het interbellum en over de periode na de Tweede Wereldoorlog. Samen zullen ze de min of meer permanente opstelling in het museum vormen, die wel regelmatig zal afgewisseld worden met éénmalige gelegenheidstentoonstellingen.

Hendrik OLLIVIER